

ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಧಾರವಾಡ

ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಹನುಮನಮಟ್ಟಿ, ತಾ: ರಾಣೇಬೆನ್ನೂರು, ಜಿ: ಹಾವೇರಿ

ತೊಗರಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕ್ರಮಗಳು

ತೊಗರಿ ಬೆಳೆಯ ಹೀಡೆಗಳು

ಬೆಳೆಯ ಹಂತ	ಹೀಡೆಗಳು	ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಸಮಗ್ರ ಹೀಡೆ ನಿರ್ವಹಣೆ
ಸಸಿಯಿಂದ ಹೂ ಬಿಡುವ ಹಂತ	ಹಸಿರು ಜಿಗಿ ಹುಳು 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ಈ ಹುಳುಗಳು ಎಲೆಗಳ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಂಕು ಡೊಂಕಾಗಿ ಚಲಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ➤ ಪ್ರೌಢಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಹುಳುಗಳು ಎಲೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗ ಮತ್ತು ಕೆಳಭಾಗದಿಂದ ರಸವನ್ನು ಹೀರುತ್ತವೆ. ➤ ಅತಿಯಾಗಿ ರಸ ಹೀರುವುದರಿಂದ ಎಲೆಗಳು ಲೋಟದಾಕಾರವನ್ನೊಂದಿ ಎಲೆಯ ಅಂಚು ಮತ್ತು ತುದಿ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ. ➤ ಸಸಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬಾಧೆಗೊಳಗಾದಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುಂಠಿತಗೊಂಡು ಇಳುವರಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ಪರಭಕ್ಷಕಗಳಾದ ಲೇಡಿ ಬಿಟಲ್ಸ್ ಇರುವೆ ಮತ್ತು ಗ್ರೀನ್ ಲೆಸ್ ವಿಂಗ್ ಜಾತಿಯ ತತ್ತಿ ಪರತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು. ➤ ಅಂತರ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಕೀಟನಾಶಕ ಶೇ. 50 ರಷ್ಟು ಹೂ ಬಿಡುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡಿಸಿ 10-15 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಶೇ. 4 ರಷ್ಟು ಬೇವಿನ ಬೀಜದ ಕಷಾಯವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು. ➤ 1.75 ಮಿ.ಲಿ ಡೈಮಿಥೋಯೆಟ್ 30 ಇ.ಸಿ ಪ್ರತಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು.
ಸಸಿಯಿಂದ ಹೂ ಬಿಡುವ ಹಂತ	ಸಸ್ಯ ಹೇನು 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತದ ಹೇನುಗಳು ಎಲೆ, ಕಾಂಡ, ಹೂ ಮತ್ತು ಕಾಯಿ ಯಲ್ಲಿನ ರಸವನ್ನು ಹೀರಿ ಸಿಹಿಯಾದ ಅಂಟನ್ನು ಹೊರ ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ➤ ಗಿಡಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಾಧೆಗೊಳಗಾದಲ್ಲಿ ಎಲೆಗಳು ತಿರುಚಿ ಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಕಾಳಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುಂಠಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ➤ ಹೇನುಗಳು ರಸ ಹೀರುವುದರಿಂದ ನೀರಿನ ಅಭಾವವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸಸಿಗಳು ಒಣಗುತ್ತವೆ. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ಸೂಕ್ತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ. ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಉಪಯೋಗ. ➤ ಅತಿಯಾದ ಸಾರಜನಕದ ಬಳಕೆ ಮಾಡಬಾರದು. ➤ ಪರಭಕ್ಷಕಗಳಾದ ಲೇಡಿ ಬಿಟಲ್ಸ್ ಇರುವೆ ಮತ್ತು ಗ್ರೀನ್ ಲೆಸ್ ವಿಂಗ್ ಜಾತಿಯ ತತ್ತಿ ಪರತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು. ➤ 1 ಮಿ.ಲಿ ಆಕ್ಸಿಡೆಮಿಟಾನ್ ಮಿಥೈಲ್ 25% ಇ.ಸಿ. ಅಥವಾ 0.5 ಮಿ.ಲಿ ಫಾಸ್ಪಮಿಡಾನ್ ಪ್ರತಿ ಲೀ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು.

ಬೆಳೆಯ ಹಂತ	ಹೀಡೆಗಳು	ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಸಮಗ್ರ ಹೀಡೆ ನಿರ್ವಹಣೆ
<p>ಹೂ ಮತ್ತು ಕಾಯಿ ಕಟ್ಟುವ ಹಂತ</p>	<p>ಕಾಯಿ ತಿಗಣೆ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ಎಲ್ಲಾ ಹಂತದ ತಿಗಣೆಯು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಳಿನಿಂದ ರಸ ಹೀರುವುದರಿಂದ, ಕಾಳುಗಳು ಸೊರಗಿ, ಕರಿಯ ಮಚ್ಚೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಇಂತಹ ಬೀಜಗಳು ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ತಿಗಣೆಯು ಕೆಟ್ಟವಾಸನೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಇದರಿಂದ ಬಾಧಿತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಟ್ಟ ವಾಸನೆ ಬರುತ್ತದೆ. 	<ul style="list-style-type: none"> ಟ್ರೈಚೋಫಾಸ್ 40 ಇ.ಸಿ. 1 ಮಿ.ಲಿ ಅಥವಾ ಡೈಮಿಟೋಯೆಟ್ 30 ಇ.ಸಿ 1.75 ಮಿ.ಲಿ ಅಥವಾ ಅಸಿಫೆಟ್ ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿನಲ್ಲಿ
<p>ಹೂ ಮತ್ತು ಕಾಯಿ ಕಟ್ಟುವ ಹಂತ</p>	<p>Blister beetle ಬೊಬ್ಬೆ ಜೀರುಂಡೆ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ಪೌಡ ಹುಳುಗಳು ಹೂವನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಕಾಯಿ ಕಟ್ಟುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪೌಡ ಹುಳುಗಳು ಕ್ಯಾಂಟರಿಡ್ ಎಂಬುವ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಹೊರಚಿಲ್ಲುವುದರಿಂದ ಎಳೆಯ ಕಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೊಬ್ಬೆ (Blister) ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. 	<ul style="list-style-type: none"> ಪೌಡ ಹುಳುಗಳು ಕೀಟನಾಶಕದಿಂದ ಸಾಯುವುದಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಕೈಯಿಂದ ಅಥವಾ ಕೀಟಗಳ ಬಲೆ ಬಳಸಿ ಪೌಡ ಹುಳುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಸಿಮೆ ಎಣ್ಣೆ ಮಿಶ್ರಿತ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿ ನಾಶಪಡಿಸುವುದು.
<p>ಹೂ ಮತ್ತು ಕಾಯಿ ಕಟ್ಟುವ ಹಂತ</p>	<p>ಕಾಯಿ ಕೊರಕಗಳು 1.ಹೆಲಿಕೋವರ್ಪಾ ಆರ್ಮಿಚೆರಾ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣದ ಮರಿಹುಳುಗಳು ಹೂ ಮತ್ತು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಾಧಿಸುತ್ತವೆ. ಕಾಯಿ ಬಿಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಯ ಒಳಗೆ ಸೇರಿ ರಂಧ್ರವನ್ನು ಕೊರೆದು ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಬೀಜವನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. 	<ul style="list-style-type: none"> ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಉಳುಮೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೋಶಾವಸ್ಥೆಯ ಹಂತವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಬಹುದು. ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸೂಕ್ತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು. ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಜೋಳ ಮತ್ತು ಪುಂಡಿ ಬೆಳೆಯುವುದು. 50 ಮೀಟರ್ ಅಂತರದಲ್ಲಿ 5 ಮೋಹಕ ಬಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ಬಳಸಿ ಪತಂಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು. ಪರಭಕ್ಷಕ ಶಿವನ ಕುದುರೆಯು (Preying Mantids) ತತ್ತಿ ಮತ್ತು ಹುಳುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು.

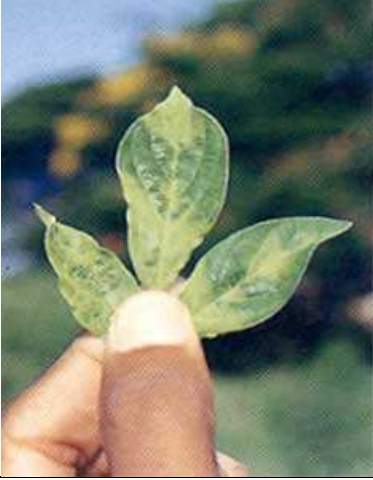
ಬೆಳೆಯ ಹಂತ	ಹೀಡೆಗಳು	ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಸಮಗ್ರ ಹೀಡೆ ನಿರ್ವಹಣೆ
			<ul style="list-style-type: none"> ➤ ಬೆಳೆ ನಿಲುವಿಗಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಕವಲೊಡೆದ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು (ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟರಿಗೆ 20-25) ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನೆಡುವುದರಿಂದ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಕುಳಿತು ಹುಳುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅನುವು ಮಾಡಿ ಕೊಡುವುದು. ➤ ಮರಿ ಹುಳುಗಳು ದೊಡ್ಡವಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಜಾಡಿಸಿ ಕೈಯಿಂದ ಆರಿಸಿ ನಾಶಪಡಿಸುವುದು. ➤ ತತ್ತಿನಾಶಕಗಳಾದ 2 ಮಿ.ಲಿ.ಪ್ರೊಪೆನೋಫಾಸ್ 50 ಇ.ಸಿ. ಅಥವಾ 0.6ಗ್ರಾಂ ಥಯೋಡಿಕ್ಯಾರ್ಬ್ 75 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಎಸ್. ಹಿಅಥವಾ 0.6 ಗ್ರಾಂ ಮಿಥೋಮಿಲ್ 40 ಎಫ್.ಸಿ. ಒಂದು ಲೀ.ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ 300-400 ಲೀ. ದ್ರಾವಣ ಬಳಸಿರಿ. ➤ ಎರಡನೆ ಸಿಂಪರಣೆಯಾಗಿ ಶೇ.5ರ ಬೇವಿನ ಬೀಜದ ಕಷಾಯವನ್ನು ಅಥವಾ ಬೇವಿನ ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು 1500.ಹಿ.ಎಂ 2 ಮಿ.ಲಿ ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸಿ. ➤ ಮೂರನೆ ಹಂತದ ಸಿಂಪರಣೆಯಾಗಿ (ಹೆಲಿಕೊವರ್ಪ್) ಹಿಯರ್ಸ್ (Hears) ಎನ್.ಪಿ.ವಿ 1x10⁹ OBC / ಎಕರೆಗೆ ಬಳಸಿರಿ ಹಾಗೂ ಸಿಂಪರಣಾ ದಾವಣ ಜೊತೆಗೆ 150 ಗ್ರಾಂ. ನೀಲಿ ಪುಡಿ ಹಾಗೂ ಅರ್ಧ ಕೆ.ಜಿ. ಬೆಲ್ಲ ಸೇರಿಸಿ ಸಾಯಂಕಾಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಿಂಪಡಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮರಿಹುಳುಗಳಿಗೆ ನಂಜು ರೋಗ ತಗಲಿ ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ನೇತಾಡುತ್ತಾ ಸಾಯುತ್ತವೆ. ➤ ನಾಲ್ಕನೆ ಸಿಂಪರಣೆಗಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಶ ಕೀಟ ನಾಶಕಗಳಾದ 0.3 ಮಿ.ಲಿ. ಇಂಡಾಕ್ಸಿಕಾರ್ಬ್ 14.5 ಎಸ್.ಸಿ. ಅಥವಾ 0.1 ಮಿ.ಲಿ. ಸ್ಪೈನೋಸ್ಯಾಡ್ 45 ಎಸ್.ಸಿ. ಅಥವಾ 0.2 ಗ್ರಾಂ ಇಮಾಮೆಕ್ಟಿನ್ ಬೇಂಜೋಯಿಟ 5 ಎಸ್.ಜಿ. ಅಥವಾ 0.15 ಮಿ.ಲಿ. ಫ್ಲ್ಯುಬೆಂಡಿಯಾಮೈಡ್ 480 ಎಸ್.ಸಿ. ಅಥವಾ 2 ಮಿ.ಲಿ. ಕ್ವಿನಾಲ್ಫಾಸ್ 25 ಇ.ಸಿ. ಅಥವಾ 2.5 ಮಿ.ಲಿ. ಕ್ಲೋರೋಫೆರಿಫಾಸ್ 20 ಇ.ಸಿ. ಒಂದು ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು.
ಕಾಯಿ ಕಟ್ಟುವ ಹಂತ	<p>2.ಹಸಿರು ಕಾಯಿಕೊರಕ (ಇಟಿಯೆಲ್ಲಾ ಜಿಂಕನೆಲ್ಲಾ)</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ಪತಂಗವು ತತ್ತಿಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಭಲಿತ ಕಾಯಿಗಳ ಮೇಲೆ ಗುಂಪಾಗಿ ಇಡುತ್ತವೆ. ➤ ಮರಿ ಹುಳು ಹಸಿರು ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿದ್ದು ನಂತರ ಗುಲಾಬಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗುತ್ತವೆ. ➤ ಮರಿಹುಳು ಕಾಯಿಯ ಒಳಗೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಇವುಗಳ ಗಾತ್ರ 15 ಮಿ.ಮೀ.ವರೆಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಹುಳುಗಳು ನಂತರ ಕೋಶಾವ್ಯಸಥೆಯನ್ನು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಷ್ಣಾಂಶವಿದ್ದಾಗ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ➤ ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಕಾಯಿಗಳ ಒಳಗೆ ಹಿಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. 	

ಬೆಳೆಯ ಹಂತ	ಹೀಡೆಗಳು	ಲಕ್ಷಣಗಳು	ಸಮಗ್ರ ಹೀಡೆ ನಿರ್ವಹಣೆ
<p>ಕಾಯಿ ಕಟ್ಟುವ ಹಂತ</p>	<p>3.ಮಚ್ಚಿಯುಳ್ಳ ಕಾಯಿಕೊರಕ (<i>Maruca testulalis</i>)</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ಮರಿ ಹುಳು ಎಲೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಬಲೆ ಹೆಣೆಯುವುದಲ್ಲದೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೂ ಮತ್ತು ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಬಲೆ ಹೆಣೆಯಲು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತವೆ. ➤ ಇವುಗಳು ಮೊಗ್ಗು, ಹೂ ಮತ್ತು ಕಾಯಿಗಳ ಒಳಗೆ ಸೇರಿ ಬೀಜವನ್ನು ತಿಂದು, ರಂಧ್ರವನ್ನು ತನ್ನ ಹಿಕ್ಕೆಯಿಂದ ಮುಚ್ಚುತ್ತದೆ. ➤ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹುಳುಗಳು ಎಳೆಯ ಕಾಂಡವನ್ನು ಸಹ ಕೊರೆದು ಒಳ ಸೇರುತ್ತವೆ. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು. ➤ ಪರಭಕ್ಷಕ ಶಿವನ ಕುದುರೆಯು (Preying Mantids) ತತ್ತಿ ಮತ್ತು ಹುಳುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವುದು. ➤ 2 ಮಿ.ಲಿ ಪ್ರೊಪೆನೋಫಾಸ್ 50 ಇ.ಸಿ. ಅಥವಾ 0.5 ಮಿ.ಲಿ ಡೈಕ್ಲೊರೊವಾಸ್ 76 ಇ.ಸಿ
<p>ಕಾಯಿ ಕಟ್ಟುವ ಹಂತ</p>	<p>Pod fly ತೊಗರಿಯ ಕಾಯಿ ನೋಣ (<i>Melanagromyza obtusa</i>)</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ತಡವಾಗಿ ಬಿತ್ತಿದ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ತಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಾಧೆ ಹೆಚ್ಚು. ➤ ಮರಿಹುಳುಗಳು ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ➤ ಹಾವಳಿಗೊಳಗಾದ ಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತರದ ಭಾದೆಗೊಳಗಾದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ➤ ಬಾಧೆಗೊಳಗಾದ ಬೀಜಗಳು ಬಲಿಯದೆ ಕಾಳುಗಳು ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ಕಾಯಿ ಕಟ್ಟುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮೋನೋಕ್ಲೋಟೋಫಾಸ್ 36 ಎಸ್.ಎಲ್. ಅಥವಾ 1ಗ್ರಾಂ ಅಸಿಫೆಟ್ 75 ಎಸ್.ಹಿ. ಒಂದು ಲಿ.ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು.ಇದೇ ಸಿಂಪರಣೆಯನ್ನು 10-15 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಪುನರಾವರ್ತಿಸುವುದು ➤ ಎಳೆ ಕಾಯಿ ಹಂತದಲ್ಲಿ 2.0 ಎಂ.ಎಲ್ ಡೈಮಿಥೋಯೆಟ್ 30 ಇ.ಸಿ ಅಥವಾ 1.0 ಗ್ರಾಂ ಅಸಿಫೆಟ್ 75 ಎಸ್.ಹಿ. ಪತ್ತಿ ಲೀ.ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು.

ತೋಗರಿ ಬೆಳೆಯ ರೋಗಗಳು

<u>ಬೆಳೆಯ ಹಂತ</u>	<u>ರೋಗಗಳು</u>	<u>ಲಕ್ಷಣಗಳು</u>	<u>ಸಮಗ್ರ ರೋಗ ನಿರ್ವಹಣೆ</u>
<p>ಸಸಿಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಂತ</p>	<p>ಫೈಟೋಫ್ತರ ಮಚ್ಚೆ ರೋಗ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ನೀರಿನಿಂದ ತೊಯ್ದು ಮಚ್ಚೆಗಳು ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಕ್ರಮೇಣ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಆವರಿಸಿ ಹಠಾತ್ತಾಗಿ ಸಸಿಗಳು ಸಾಯುತ್ತವೆ. ➤ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ತಗ್ಗಾದ ಚಿಹ್ನೆಗಳು ಕಾಂಡ ಮತ್ತು ಕೊಂಬೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ನಡುಪಟ್ಟಿಯಂತೆ ಸುತ್ತವರೆದು, ಕಾಂಡ ದುರ್ಬಲಗೊಂಡು, ಕಾಂಡ ಮುರಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವು ದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದು. ➤ ರೋಗ ಹೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಬೇಡ. ➤ ಬದುಗಳ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು. ➤ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವುದು. ➤ ಸಾಲುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಅಂತರ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು. ➤ ಮೆಟಲಾಕ್ಸಿಲ್ ಎಮ್.ಜೆಡ್ 72 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಕಿ. 3 ಗ್ರಾಂ /ಕೆ.ಜಿ.ಬೀಜಕ್ಕೆ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡುವುದು. ➤ ರೋಗದ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಂಡು ಬಂದಲ್ಲಿ ಮೆಟಲಾಕ್ಸಿಲ್ ಎಮ್.ಜೆಡ್ 72 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಕಿ 3 ಗ್ರಾಂ ಅನ್ನು ಒಂದು ಲಿ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು.
<p>ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೂ ಬಿಡುವ ಹಂತ</p>	<p>ಸೆಕೋಸ್ಪೋರಾ ಎಲೆ ಚುಕ್ಕೆ ರೋಗ (ಸೆಕೋಸ್ಪೋರಾ ಕಜಾನಿ)</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ಗಿಡದ ಎಲ್ಲಾ ಹಸಿರು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅಂಗಾಂಶಗಳು ದುಂಡನೆಗೆ ಸತ್ತಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ➤ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ತಂಪು ಮತ್ತು ಆದತೆ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಕ್ರಮೇಣ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಎಲೆಗಳು ಒಣಗಿ ಉದುರುತ್ತವೆ. ➤ ರೋಗದ ತೀವ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಸಸ್ಯಗಳ ಕುಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಹೂಗಳು ಒಣಗಿ ಉದುರುತ್ತವೆ. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಕೀಟನಾಶಕದ ಜೊತೆಗೆ 1 ಗ್ರಾಂ ಕಾರ್ಬನ್‌ಡೆಜಿಂ 50 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಕಿ. ಒಂದು ಲೀ. ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು.

<u>ಬೆಳೆಯ ಹಂತ</u>	<u>ರೋಗಗಳು</u>	<u>ಲಕ್ಷಣಗಳು</u>	<u>ಸಮಗ್ರ ರೋಗ ನಿರ್ವಹಣೆ</u>
ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೂ ಬಿಡುವ ಹಂತ	<p>ಆಲ್ಟರ್ ನೇರಿಯಾ ಎಲೆ ಚುಕ್ಕೆ ರೋಗ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ವೃತ್ತಾಕಾರದ ಚುಕ್ಕೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಗಿಡದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಗಗಳಿಗೂ ಹರಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಎಲೆಗಳು ಉದುರುವುದಲ್ಲದೆ ರೆಂಬೆಗಳು ಒಣಗುತ್ತವೆ. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ ತೋಗರಿ ಬೆಳೆ ಇರುವ ಕಡೆ ಬಿತ್ತನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದಿರುವುದು. ➤ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಕೀಟನಾಶಕದ ಜೊತೆಗೆ 2.5 ಗ್ರಾಂ ಮ್ಯಾಂಕೋಜಿಬ್ 75 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ. ಪತ್ರಿ ಲೀ. ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು.
ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ೨ ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಕೊನೆ ಹಂತ	<p>ಪ್ಲುಸೆರಿಯಂ ಸೊರಗು ರೋಗ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ಎಲೆಗಳು ಹಳದಿ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ ಭಾಗಶಃ ಅಥವಾ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಗಿಡಗಳು ಒಣಗುತ್ತವೆ. ➤ ಕಂದು ಬಣ್ಣದಿಂದ ನೇರಳೆ ಬಣ್ಣದ ಪಟ್ಟಿ ಮುಖ್ಯ ಕಾಂಡ ಅಥವಾ ಕೊಂಬೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು, ಕಾಂಡವನ್ನು ಉದ್ದವಾಗಿ ಸೀಳಿದಾಗ ಕಪ್ಪು ರೇಖೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ತಳಿಗಳಾದ ಮಾರುತಿ, ಆಶಾ , ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಆರ್. ಹಿ.-1 ಬಳಸುವುದು. ➤ ಬೆಳೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ➤ ತೋಗರಿಯೊಂದಿಗೆ ಚೋಳವನ್ನು ಅಂತರ್ ಬೆಳೆ ಅಥವಾ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ➤ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಹೊಲವನ್ನು ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಕಾಶಕ್ಕೆ ಒಡ್ಡುವುದರಿಂದ (solarization) ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವ ರೋಗದ ಶೀಲೀಂಧ್ರವನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಬಹುದು. ➤ ರೋಗ ಹೀಡಿತ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತು ನಾಶಪಡಿಸುವುದು(ಸುಟ್ಟುಹಾಕುವುದು) ➤ 4ಗ್ರಾಂ ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಅಥವಾ 2.5 ಗ್ರಾಂ ಕಾರ್ಬಾಕ್ಸಿನ್ 75 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ. ಅಥವಾ 2 ಗ್ರಾಂ ಕ್ಯಾಫೆಟಾನ್ 80 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ. ಅಥವಾ 2 ಗ್ರಾಂ ಥೈರಾಂ 75 ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಪಿ. / ಕೆ.ಜಿ.ಬೀಜದೊಂದಿಗೆ ಬೀಜೋಪಚಾರ ಮಾಡಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು.

<u>ಬೆಳೆಯ ಹಂತ</u>	<u>ರೋಗಗಳು</u>	<u>ಲಕ್ಷಣಗಳು</u>	<u>ಸಮಗ್ರ ರೋಗ ನಿರ್ವಹಣೆ</u>
ಬೆಳೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತ	<p>ಬಂಜೆ / ಗೊಡ್ಡ ರೋಗ</p> 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ರೋಗಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಗಿಡಗಳು ಕುಬ್ಜಗೊಂಡು ಪೊದೆಯಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಎಲೆಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ತಿಳಿ ಮತ್ತು ಹಸಿರು ಮಿಶ್ರಿತ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದಾಗಿರುತ್ತವೆ. ➤ ಗಿಡಗಳು ಭಾಗಶಃ ಅಥವಾ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಬಂಜೆತನ ಉಂಟಾಗಿ ಹೂ ಮತ್ತು ಕಾಯಿ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ತಳಿಗಳಾದ ಆಶಾ ಮತ್ತು ಬಿಎಸ್‌ಎಮ್‌ಆರ್-736ಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದು ➤ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವುದು. ➤ ಬಹು ವಾರ್ಷಿಕ ತೋಗರಿ/ಕೊಳೆ ತೋಗರಿಯನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುವುದು. ➤ ರೋಗ ತಗುಲಿದ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಮೊದಲ ಹಂತದಲ್ಲೇ ನಾಶಪಡಿಸುವುದು. ➤ ಈ ನಂಜಾಣು ರೋಗ ನುಸಿಗಳಿಂದ ಬರುವುದರಿಂದ ನುಸಿನಾಶಕಗಳಾದ 2.5 ಮಿ.ಲಿ ಡೈಕೊಫಾಲ್ 18.5 ಇಸಿ ಅಥವಾ ಫ್ರಿತಿ ಲೀ. ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು.